

BADANIE DOSTĘPNOŚCI WITRYNY

KZGM w Katowicach

<https://kzgm.katowice.pl>

Data audytu: SIERPIEŃ/WRZESIEŃ 2020

Poziom zgodności: A, AA

Zastrzeżenia

Raport jest przeznaczony wyłącznie do użytku wewnętrznego. Podmiot Zamawiający może odwołać się w swojej deklaracji dostępności do ustaleń raportu w formule zdefiniowanej w sekcji Rekomendacje do Deklaracji dostępności.

Część pierwszą raportu, w tym zbiorcze zestawienie wyników, syntetyczną ocenę dostępności oraz rekomendacje dotyczące działań naprawczych Zamawiający może opublikować na swojej stronie internetowej, umieszczając łącze do pobrania raportu w Deklaracji dostępności.

Część szczegółowa (szczegółowe raporty błędów oraz powiązane z nimi objaśnienia mogą być udostępnione dowolnemu wykonawcy w celu naprawy wykrytych błędów i usterek i poinformowaniem, że treści raportu objęte są ochroną na podstawie prawa autorskiego.

Prawa autorskie do wszelkich umieszczonych w Raporcie opisów problemów dostępności, testów, rozwiązań należą do Pracowni Dostępności Cyfrowej. LepszyWeb.pl Stefan Wajda.

Autor udziela Podmiotowi Zamawiającemu bezterminowej licencji na wykorzystanie treści raportu w szkoleniach wewnętrznych prowadzonych w związku z zadaniami w zakresie zapewniania dostępności cyfrowej.

Spis treści

Zastrzeżenia	2
Spis treści	3
Tło, cele, metodologia oceny	4
1. Dane badanej strony internetowej:	4
2. Streszczenie wyników	4
3. Tło oceny	4
4. Cele audytu:	5
5. Metodologia analizy	5
6. Dobór próbki stron	6
Wyniki audytu	7
Tabele podsumowujące ocenę zgodności	7
8. Syntetyczna ocena dostępności witryny	10
Rekomendacje dotyczące działań naprawczych	12

Tło, cele, metodologia oceny

1. Dane badanej strony internetowej:

Adres URL strony:	https://kzgm.katowice.pl
Nazwa / Tytuł strony:	Oficjalna strona Komunalnego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach
Język strony:	polski
Wydawca:	KZGM w Katowicach
Adres wydawcy:	40-126 Katowice, ul. Grażyńskiego 5
Osoba do kontaktu:	Jacek Eiserman
Adres e-mail:	jacek.eisermann@kzgm.katowice.pl
Telefon:	694 413 356

2. Streszczenie wyników

Ten raport opisuje zgodność badanej witryny z [Wytyczne dla dostępności internetowej \(WCAG\) 2.1](#) (łącze do oryginału: [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.1](#)). Przegląd oparty został na metodzie oceny zgodności zalecanej przez W3C i opisaną w notatce [Metodologia oceniania zgodności w zakresie dostępności internetowej \(WCAG-EM\) 1.0](#)

Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdza się, że strona internetowa (aplikacja internetowa) udostępniana pod adresem <https://kzgm.katowice.pl>

**jest częściowo zgodna
z Ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych
i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych
z dnia 4 kwietnia 2019 roku**

3. Tło oceny

Ocena zgodności strony internetowej z WCAG 2.1 w zakresie dostępności wymaga kombinacji automatycznych narzędzi ewaluacyjnych oraz oceny eksperckiej dokonanej przez doświadczonego recenzenta, zwanej także oceną ręczną. Takie badanie z zasady nie obejmuje wszystkich stron. Szczegółowym badaniom poddawana jest próbka stron (zasady doboru próbki stron zostały opisane poniżej w sekcji [6. Dobór próbki stron](#)). Oznacza to, że na stronach niepoddanych badaniu i ocenie mogą się zdarzyć inne problemy z dostępnością, niż wykryte podczas oceny i przedstawione w raporcie.

Jest to znane i zrozumiałe ograniczenie takiej oceny zgodności. Nie podważa ono wiarygodności oceny, ale zwraca uwagę, że ocena odnosi się tylko i wyłącznie do zbadanych stron i wskazuje jedynie na prawdopodobny poziom zgodności całej witryny z WCAG 2.1.

Wyraźnie należy również zaznaczyć, że wyniki przedstawione w tym raporcie oparte są na ocenie przeprowadzonej w następujących dniach: **28 sierpnia – 20 września 2020 roku**. Witryna internetowa mogła się od tego czasu zmienić.

Oznacza to również, że wszelkie oświadczenia wydawcy witryny o jej zgodności z WCAG 2.1 w danym momencie muszą być formułowane przez Wydawcę witryny zgodnie z jego oceną, uwzględniającą – oprócz niniejszego raportu – własne obserwacje oraz informacje zwrotne od użytkowników witryny.

Dodatkowe informacje na temat procesu oceny są dostępne w notatce [Metodologia oceniania zgodności w zakresie dostępności internetowej \(WCAG-EM\) 1.0](#) (łącze do oryginału: [Website Accessibility Conformance Evaluation Methodology \(WCAG-EM\) 1.0](#)).

4. Cele audytu:

- Stwierdzenie aktualnego stanu zgodności strony internetowej z WCAG 2.1 i jej dostępności dla wszystkich, w tym osób z niepełnosprawnościami i starszych.
- Zidentyfikowanie problemów z dostępnością strony dla wszystkich użytkowników i określenie zaleceń i wskazówek w celu podjęcia działań prowadzących do usunięcia istniejących barier.

5. Metodologia analizy

Badana strona/aplikacja WWW:	https://kzgm.katowice.pl
Data badania:	28.08.2020 – 20.09.2020
Zakres badania:	Ocena zgodności z Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 Polska wersja Wytycznych dostępna jest pod adresem http://wcag.lepszyweb.pl/ .
Poziom zgodności:	Zgodnie z Ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z dnia 4 kwietnia 2019 roku (Dziennik Ustaw 2019, poz. 848) Zgodność na poziomie AA, z wyjątkiem kryterium sukcesu 1.2.4 Napisy rozszerzone (na żywo).
Badania przeprowadził:	mgr Stefan Wajda
Środowisko	System operacyjny: Windows 10 Home Android v. 9 Oprogramowanie użytkownika: Przeglądarka stron www – Chrome, wersja 84.0.4147.105 Przeglądarka stron www – Firefox, wersja 79.0 (64 bity) Czytnik ekranu NVDA – wersja 2019.3.1 Program Talkback (system Android)
Narzędzia badawcze:	Walidatory stron www: HTML – W3C Markup Validation Service CSS – CSS Validation Service Automatyczny walidator HTML, CSS, WCAG ALLY – profesjonalne narzędzie do badania zgodności stron internetowych ze standardami dostępności ANDI – Inspektor Dostępnych Nazw i Opisów ARC Toolkit – uniwersalne narzędzie do badania dostępności pojedynczych stron www dla Chrome Tota11y – zestaw narzędzi do testowania pojedynczych stron Color Contrast Analyser – narzędzie do analizy kontrastu kolorów WCAG Contrast checker – narzędzie do analizy kontrastu dla przeglądarek

6. Dobór próbki stron

Zgodnie ze zleceniem do audytu eksperckiego wybrano próbkę 10 stron obejmującą główną stronę witryny oraz 9 stron wytypowanych w uzgodnieniu z Zamawiającym przez audytora, a do uzupełniającego audytu automatycznego 50 stron. Dokonano następującego wyboru próbki stron:

1. [Strona główna](#)
2. [Strona przejściowa, Aktualności](#)
3. [Strona przejściowa, Biuletyn Informacji Publicznej](#)
4. [Strona artykułu, Otwieramy place zabaw](#)
5. [Strona artykułu z galerią, KZGM w Katowicach rozpoczął akcję łapiemy deszczówkę](#)
6. [Strona przejściowa, Struktura organizacyjna](#)
7. [Strona przejściowa, Zamówienia publiczne](#)
8. [Strona przejściowa, Zamówienia publiczne na podstawie ustawy PZP](#)
9. [Strona ogłoszenia o zamówieniu publicznym](#)
10. [Strona Kontakty](#)

Ponadto audytowi automatycznemu poddano 10 stron wymienionych poniżej oraz 40 stron wybranych losowo.

1. [KZGM](#)
2. [KZGM System Zarządzania Jakością](#)
3. [Przebudowa DK-81 w Gioszowcu](#)
4. [Archiwum zamówień publicznych](#)
5. [Oferty pracy](#)
6. [Oferta pracy](#)
7. [Oferta pracy – II etap naboru, wynik](#)
8. [Dyrekcja KZGM w Katowicach](#)
9. [Dyrektor KZGM w Katowicach](#)
10. [Urzędy i instytucje – Linki](#)

Każda z badanych stron (widoków) i procedur została poddana takiej samej procedurze testowej, której celem podstawowym było zbadanie i stwierdzenie poziomu zgodności aplikacji z wymaganiami WCAG określonymi przez 4 główne „Zasady” WCAG – Postrzegalność, Funkcjonalność, Zrozumiałość i Solidność, 13 Wytocznych oraz 49 kryteriów sukcesów spośród 50 określonych w WCAG 2.1 (z wyjątkiem kryterium sukcesu 1.2.4 Napisy rozszerzone (na żywo), które zostało wyłączone z oceny na podstawie przepisów Ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z dnia 4 kwietnia 2019 roku (Art. 3.1 ustawy pkt. 1)

Wyniki audytu

Tabele podsumowujące ocenę zgodności

Tabela jest podsumowaniem wyniku badania dla wszystkich kryteriów sukcesu określonych w WCAG 2.1 mających. WCAG jest zorganizowane wokół 4 zasad: (1) Postrzegalność, (2) Funkcjonalność, (3) Zrozumiałość i (4) Solidność, 13 wytycznych i 78 kryteriów sukcesu, które określają minimalne wymagania na poziomie A, AA lub AAA. Polskie prawo wymaga zgodności stron internetowych i aplikacji mobilnych ze wszystkimi kryteriami sukcesu na poziomie A i AA, z wyjątkiem kryterium 1.2.4 Napisy na żywo. Ze szczegółami każdego kryterium można się zapoznać w tłumaczeniu dokumentu Jak spełnić WCAG. Nazwy kryteriów sukcesu w tabeli poniżej są łączone z tym dokumentem. Liczby w numerach kryteriów sukcesu oznaczają: pierwsza – numer zasady, druga numer wytycznej, trzecia – numer kryterium sukcesu.

Uwaga

Ocena zgodności ma charakter zerojedynkowy. **Oznacza to**, że jeśli na jakiegokolwiek stronie stwierdzono wystąpienie choćby jednego drobnego naruszenia kryterium sukcesu, to powoduje, że zarówno ta strona, jak i cała witryna **nie spełnia** danego kryterium. **Nie oznacza to jednak, że witryna jest niedostępna**. Oznacza jedynie, że **znaleziono treść lub treści, które są niedostępne** ze względu na niespełnienie określonego kryterium sukcesu.

Legenda

Zgodne z WCAG – kryterium spełnione	✓
Niezgodne z WCAG – kryterium niespełnione	✗
Niezgodne z WCAG, zgodne z ustawą	✗
Zgodne z WCAG, zalecane ulepszenie	✓
Nie ma zastosowania – nie stwierdzono wystąpienia przypadku	ND
Niebadane – dotyczy kryteriów sukcesu ponad wymaganym poziomem	Niebadane

Tabela 1. Zbiórce wyniki oceny zgodności z 1. zasadą WCAG POSTRZEGALNOŚĆ

Kryterium sukcesu	Poziom	Ocena
1.1.1 Treść nietekstowa	A	✗ Kryterium niespełnione
1.2.1 Tylko audio lub tylko wideo (nagranie)	A	ND Nie ma zastosowania
1.2.2 Napisy rozszerzone (nagranie)	A	ND Nie ma zastosowania
1.2.3 Audiodeskrypcja lub alternatywa tekstowa dla mediów (nagranie)	A	ND Nie ma zastosowania
1.2.4 Napisy rozszerzone (na żywo)	AA	ND Nie ma zastosowania
1.2.5 Audiodeskrypcja (nagranie)	AA	ND Nie ma zastosowania
1.3.1 Informacje i relacje	A	✗ Kryterium niespełnione
1.3.2 Zrozumiała kolejność	A	✗ Kryterium niespełnione
1.3.3 Właściwości zmysłowe	A	✓ Kryterium spełnione
1.3.4 Orientacja	AA	✓ Kryterium spełnione

1.3.5 Określenie pożądanej wartości	AA	ND Nie ma zastosowania
1.4.1 Użycie koloru	A	✗ Kryterium niespełnione
1.4.2 Kontrola odtwarzania dźwięku	A	ND Nie ma zastosowania
1.4.3 Kontrast (minimalny)	AA	✓ Kryterium spełnione
1.4.4 Zmiana rozmiaru tekstu	AA	✓ Kryterium spełnione
1.4.5 Obrazy tekstu	AA	✗ Kryterium niespełnione
1.4.10 Dopasowanie do ekranu	AA	✓ Kryterium spełnione
1.4.11 Kontrast elementów nietekstowych	AA	✗ Kryterium niespełnione
1.4.12 Odstępy w tekście	AA	✓ Kryterium spełnione
1.4.13 Treść spod kursora lub fokusu	AA	✓ Kryterium spełnione
		ND Ogółem 7
		✓ Ogółem 7
		✗ Ogółem 6

Tabela 2 Zbiórce wyniki oceny zgodności z 2. zasadą WCAG FUNKCJONALNOŚĆ

Kryterium sukcesu	Poziom	Ocena
2.1.1 Klawiatura	A	✗ Kryterium niespełnione
2.1.2 Bez pułapki na klawiaturę	A	✗ Kryterium niespełnione
2.1.4 Skróty klawiaturowe	A	ND Nie ma zastosowania
2.2.1 Możliwość dostosowania czasu	A	✓ Kryterium spełnione
2.2.2 Pauza, zatrzymanie, ukrycie	A	✓ Kryterium spełnione
2.3.1 Trzy błyski lub wartości poniżej progu	A	✓ Kryterium spełnione
2.4.1 Możliwość pominięcia bloków	A	✓ Kryterium spełnione
2.4.2 Tytuły stron	A	✓ Kryterium spełnione
2.4.3 Kolejność fokusu	A	✓ Kryterium spełnione
2.4.4 Cel łączy (w kontekście)	A	✗ Kryterium niespełnione
2.4.5 Wiele dróg	AA	✓ Kryterium spełnione
2.4.6 Nagłówki i etykiety	AA	✗ Kryterium niespełnione
2.4.7 Widoczny fokus	AA	✓ Kryterium spełnione
2.5.1 Gesty wskazujące	A	ND Nie ma zastosowania
2.5.2 Rezygnacja ze wskazania	A	ND Nie ma zastosowania
2.5.3 Etykieta w nazwie	A	✓ Kryterium spełnione
2.5.4 Aktywowanie ruchem	A	ND Nie ma zastosowania
		Ogółem 4
		Ogółem 9
		Ogółem 4

Tabela 3 Zbiórce wyniki oceny zgodności z 3. zasadą WCAG ZROZUMIAŁOŚĆ

Kryterium sukcesu	Poziom	Ocena
3.1.1 Język strony	A	✓ Kryterium spełnione

3.1.2 Język części	AA	✗ Kryterium niespełnione
3.2.1 Po otrzymaniu fokusu	A	✓ Kryterium spełnione
3.2.2 Podczas wprowadzania danych	A	✓ Kryterium spełnione
3.2.3 Spójna nawigacja	AA	✓ Kryterium spełnione
3.2.4 Spójna identyfikacja	A	✓ Kryterium spełnione
3.3.1 Identyfikacja błędów	A	ND Nie ma zastosowania
3.3.2 Etykiety lub instrukcje	A	✗ Kryterium niespełnione
3.3.3 Sugestie korekty błędów	AA	ND Nie ma zastosowania
3.3.4 Zapobieganie błędom (prawnym, finansowym, w danych	AA	ND Nie ma zastosowania
		Ogółem 3
		Ogółem 5
		Ogółem 2

Tabela 4 Zbiórce wyniki oceny zgodności z 4. zasadą WCAG RZETELNOŚĆ

Kryterium sukcesu	Poziom	
4.1.1. Poprawność kodu	A	✗ Kryterium niespełnione
4.1.2. Nazwa, rola, wartość	A	✗ Kryterium niespełnione
4.1.3. Komunikaty o stanie	AA	✓ Kryterium spełnione

Tabela 5. Podsumowanie

Spełnionych kryteriów na poziomie A	A	12
Niespełnionych kryteriów na poziomie A	A	10
Niemających zastosowania na poziomie A	A	8
Spełnionych kryteriów na poziomie AA	AA	10
Niespełnionych kryteriów na poziomie AA	AA	5
Niemających zastosowania na poziomie AAA	AA	5
Ogółem spełnionych kryteriów sukcesu	A i AA	22
Ogółem niespełnionych kryteriów sukcesu	A i AA	15
Ogółem niemających zastosowania	A i AA	13

8. Syntetyczna ocena dostępności witryny

Ogólny wynik badania: Witryna KZGM w Katowicach **jest częściowo zgodna** z wymaganiami WCAG na poziomie A i AA, a tym samym **jest częściowo zgodna** z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 roku o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Na każdej z badanych stron przeprowadzono testy odnoszące się do 49 kryteriów sukcesu WCAG na poziomie A i poziomie AA.

W wyniku przeprowadzonych testów stwierdzono, że:

- **13 kryteriów sukcesu** (wymagań WCAG) nie miało zastosowania do badanych stron to znaczy na badanych stronach nie występowały elementy, które byłyby zgodne bądź naruszałyby kryteria sukcesu WCAG)
- **22 kryteria sukcesu są spełniane.**
- **15 kryteriów sukcesu** (wymagań WCAG) nie jest spełnianych w tym **10 na poziomie A** oraz **5 kryteria na poziomie AA.**

W przypadku **6 kryteriów sukcesu niespełnienie miało miejsce akcydentalnie** – stwierdzono po jednym przypadku.

Orientacyjny wskaźnik osiągniętego poziomu dostępności wynosi około 80%.

Uwaga: Przede wszystkim należy pamiętać, że jest to **tylko i wyłącznie orientacyjny wskaźnik** osiągniętego poziomu dostępności. Sygnalizuje on jedynie, jaki odsetek przetestowanych i ocenionych elementów spełnia wymogi dostępności. Nie mówi więc, że strona jest dostępna. Sygnalizuje jedynie, że istnieją istotne kryteria sukcesu, które nie zostały spełnione i mogą stanowić bariery dostępności.

Problemy krytyczne, które powinny być naprawione w pierwszej kolejności

- **Obsługa galerii zdjęć za pomocą klawiatury.** Osoby, które nie mogą korzystać z myszy, tylko w ograniczonym zakresie będą mogły korzystać z galerii zdjęć witryny ze względu na brak możliwości skutecznego przeglądania powiększonych zdjęć.
- **Niedostępne załączniki:** Należy dokonać przeglądu wszystkich załączników opublikowanych przed 23 września 2018 roku pod kątem ich aktualności i dostępności oraz wszystkich załączników wydanych po 23 września 2018 roku pod kątem ich dostępności, a następnie dla wszystkich, które nie spełniają wymagań dostępności, zapewnić dostępne wersje lub alternatywy tekstowe.
- **Nieunikalne tytuły:** Pilnie należy poprawić nieunikalne tytuły artykułów w dziale Fundusze europejskie

Sugestie rozwiązań zawarto w raportach szczegółowych dla każdego przypadku.

Ocena „komponentów” dostępności

Postrzegalność

- **Układ graficzny, typografia**
 - Strona elastycznie dostosowuje się do różnych rozmiarów i orientacji wyświetlaczy.
 - Zmiana rozmiaru i orientacji nie zaburza porządku i czytelności elementów.
 - Tekst można swobodnie powiększać lub zmniejszać odpowiednio do swoich potrzeb.
 - Powiększenie rozmiaru do 200% nie powoduje problemów z czytelnością.
 - Wyrównanie do lewej strony i ograniczona liczba krojów czcionek wspomagają czytanie.
 - Kolorystyka uwzględnia zestawienia barw o wystarczającym kontraście tekstu i tła (**stwierdzono jedynie drobne usterki**).
 - Wyróżnienia stosowane są oszczędnie, pomagają w skanowaniu zawartości.

- **Obszary stron** (punkty orientacyjne)
 - Strony oparte są na szablonach, układ zawartości jest czytelny i spójny
 - Strony mają oznakowane kluczowe obszary, **ale oznakowanie nie jest spójne. Wymaga poprawy.**
 - Bloki treści powtarzające się na stronach znajdują się w pobocznych obszarach strony.
- **Struktura zawartości**
 - Zawartość jest dzielona na małe porcje informacji (sekcje, akapity, listy).
 - Nagłówki, akapity, listy, tabele są oznaczone programowo i wyróżnione wizualnie. **Stwierdzono odstępstwa.**
 - Znaczniki strukturalne są stosowane w sposób odzwierciedlający relacje w treści.
 - Bogate aplikacje internetowe i ich własności są sygnalizowane wizualnie i programowo.
 - Na stronie zachowane są standardowe konwencje formatowania. **Stwierdzono odstępstwa.**
- **Nagłówki:**
 - Tytuły i śródtytuły oznaczone są nagłówkami.
 - Tytuły strony, części stron oraz śródtytuły sekcji zawartości są opisowe. **Stwierdzono działy z nieunikalnymi nagłówkami – tytułami artykułów (Fundusze europejskie) oraz tendencję do stosowania rozwlekłych nagłówków, zwłaszcza w działach ogłoszeń, zamówień publicznych**
 - Kolejność nagłówków tytułujących zagnieżdżone sekcje zawartości jest poprawna.
 - Oznaczanie nagłówkami treści pobocznych (modułów) jest konsekwentne.
- **Zawartość nietekstowa**
 - Obrazki i grafiki prezentacyjne i funkcjonalne są w zasadzie opisywane tekstem zastępczym. **Stwierdzono odstępstwa.**
 - Grafiki dekoracyjne są osadzone za pomocą CSS lub opisane pustym atrybutem alt.
 - **W kilku przypadkach istotna treść została przekazana tylko w formie graficznej.**
- **Załączniki**
 - Ogłoszenia i podstawowa dokumentacja przetargowa jest w dostępnych formatach.
 - **Ważne dokumenty urzędowe (statut, plany działania, sprawozdania finansowe) publikowane są w postaci niedostępnych dokumentów skanowanych.**

Funkcjonalność

- **Obsługa**
 - Stronę można przeglądać lub odsłuchać na różnych urządzeniach.
 - Stronę można skutecznie obsługiwać klawiaturą, myszką, dotykiem, gestami, głosem.
 - Niemal wszystkie operacje wykonywane myszą lub dotykiem można wykonać klawiaturą. **Jedynie galerie zdjęć nie mogą być skutecznie przeglądane bez użycia myszy**
 - Użytkownik może kontrolować odtwarzanie animacji i treści ruchomych.
- **Nawigacja**
 - Użytkownik może pomijać powtarzalne bloki treści, przeskakiwać do wybranej zawartości
 - Istnieje kilka sposobów dotarcia do treści stron (menu, wyszukiwanie, moduły skrótów]
 - Teksty odnośników są zrozumiałe bez kontekstu lub z poprzedzającego je kontekstu.
- **Zakłócenia**
 - Na żadnej stronie nie ma niczego, co miga szybciej niż 3 razy na sekundę.

Zrozumiałość

- **Czytelność**
 - Język stron i fragmentów innojęzycznych jest określony (z drobnym wyjątkiem wskazanym do naprawy).
- **Przewidywalność**
 - Menu i paski nawigacyjne są umieszczone w tych samych miejscach stron.
 - Kolejność pozycji w menu i paskach nawigacyjnych jest taka sama.
 - Użytkownik jest uprzedzany o automatycznej zmianie kontekstu.

Solidność

- Kod HTML i CSS nie powoduje problemów z dostępnością.
- Niestandardowe widżety (z wyjątkiem galerii) działają zgodnie ze wzorami projektowymi.
- Informacje o stanie niestandardowych widżetów są prezentowane wizualnie i głosowo.

Rekomendacje dotyczące działań naprawczych

Problemy wg odpowiedzialności twórców witryny

W tabeli poniżej przedstawiono „odpowiedzialność” za wykryte problemy osób zaangażowanych w tworzenie witryny w różnych fazach realizacji projektu. Stosujemy uproszczony „podział obowiązków” na etap projektowania (ogólnej koncepcji, architektury informacji), programowania (tworzonych przez wykonawcę lub wybranych skryptów obsługujących różne funkcjonalności serwisu), webmasteringu (integracji projektu architektury informacji, wybranych lub stworzonych rozwiązań programistycznych i projektu graficznego) oraz fazy redakcyjnej (tworzenia i publikacji treści).

Dzięki temu można:

- **po pierwsze**, zaadresować zadania naprawcze do najbardziej kompetentnych wykonawców
- **po drugie**, zmodyfikować, jeśli istnieją, lub rozpocząć tworzenie, jeśli nie istnieją, elementów polityki lub polityk i procedur zapewniania dostępności, aby wyeliminować lub ograniczyć w przyszłości w tym i innych projektach występowanie podobnych problemów.

Na przykład:

Problemy, które powstały w fazie redakcyjnej (tworzenia i publikacji treści) mogą posłużyć do uzupełnienia istniejącego „przewodnika dla autorów i redaktorów treści” (przewodnik po stylach), do szkoleń wewnętrznych, do uzupełnienia procedur kontroli jakości materiałów przygotowanych do publikacji.

Problemy, których źródłem jest faza programowania (przygotowania komponentów strony, skryptów definiujących funkcjonalności, modułów, dodatków, wtyczek, widżetów lub inaczej zwanych tzw. bogatych aplikacji internetowych opartych np. na Javascript, Ajax, itp.) mogą być kierowane do rozwiązania do webmastera, bo to on zwykle dokonuje wyboru takich rozwiązań spośród różnych możliwości, albo do programisty, który świadczy dla podmiotu usługi w zakresie programowania. Problemy te mogą być wykorzystane do opracowania lub uzupełnienia istniejących list kontrolnych, wykorzystywanych w procedurach odbioru nowych serwisów internetowych.

Problemy, których źródłem są rozwiązania wdrożone przez webmastera, mogą posłużyć do przygotowania zlecenia prac naprawczych, a także mogą posłużyć np. do opracowania lub uzupełnienia istniejących list kontrolnych, wykorzystywanych w procedurach odbioru nowych serwisów internetowych.

Problemy, których źródłem są założenia projektowe ograniczamy w naszych przeglądach i audytach dostępności do kwestii związanych wyłącznie z ogólną strukturą treści (architekturą informacji), które mają lub mogą mieć wpływ na łatwość użytkowania witryny. Kompetentnymi do rozwiązania tych problemów mogą być niekiedy redaktorzy serwisu (np. mogą przebudować istniejącą strukturę nawigacji) albo do osoby sprawującej pieczę administracyjno-webmasterską nad witryną (administracja, utrzymanie funkcjonowania, aktualizacje oprogramowania, drobne poprawki) albo do webmastera czy programisty, gdy wymagają większych ingerencji w kodzie witryny.

Wśród 37 typów wykrytych problemów:

- **10 problemów ma swe źródło w zastosowanych w witrynie rozwiązaniach programowych;** najpoważniejszym jest problem ograniczonych możliwości obsługi galerii zdjęć przez użytkowników klawiatury, w tym użytkowników czytników ekranu,
- **6 problemów ma swe źródło w projekcie szablonu;** wszystkie należą do kategorii umiarkowanych lub niewielkich (uwaga: błędy kontrastu są błędami krytycznymi, ale na witrynie zastosowano przełączniki wersji kontrastowych, które częściowo niwelują ten problem;
- **21 problemów ma swe źródło na etapie dodawania i redagowania treści** (zależy od autorów – osób odpowiedzialnych za dodawanie treści). Niektóre z tych problemów powtarzają się wielokrotnie, inne akcydentalnie.

Programowanie

Tabela 6. Zestawienie błędów, których źródło tkwi w programowaniu

9.	Przyciski bez etykiet	programowanie
20.	Niejasny sposób obsługi za pomocą klawiatury	programowanie
21.	Galeria obrazów niedostępna dla użytkowników klawiatury	programowanie
22.	Wizualna kolejność odczytu niezgodna z kolejnością źródłową	programowanie
23.	Dwukrotne powtarzanie treści	programowanie
26.	Trzykrotnie powtórzona alternatywa tekstowa	redakcja, programowanie
29.	Pole formularza bez dostępnej nazwy	programowanie
30.	Nieoznaczony język obcy komunikatów	programowanie
32.	Niestandardowy widżet bez dostępnej nazwy	programowanie
34.	iFrame nie ma dostępnej nazwy	programowanie

Szablon witryny (webmastering)

Tabela 7. Zestawienie błędów, których źródło tkwi w szablonie

1.	Nieoznaczone kluczowe obszary strony	szablon
2.	Obszar treści głównej <main> potomkiem elementu <section>	szablon
3.	Obszar z komunikatem o ciasteczkach nie ma dostępnej nazwy	szablon
13.	Niewystarczający współczynnik kontrastu	szablon
14.	Niewystarczający współczynnik kontrastu elementu interaktywnego	Szablon
37.	Błędy kodowania	Szablon

Redakcja

Tabela 8. Zestawienie błędów, których źródło tkwi na etapie dodawania i redagowania treści

4.	Nieoznaczone nagłówki	redakcja
5.	Fałszywa lista (nieoznaczona)	redakcja
6.	Niejednoznaczne łącza	redakcja
7.	Niejasny cel łącza	redakcja
8.	Nieadekwatna alternatywa tekstowa łącza graficznego	redakcja
10.	Nieunikalne nagłówki	redakcja
11.	Nieadekwatna treść nagłówka	redakcja
12.	Rozwlekłe nagłówki	redakcja
15.	Zwykły tekst wyśrodkowany	redakcja
16.	Zwykły tekst pisany wersalikami	redakcja

17.	Tekst wyjustowany	redakcja
18.	Wyróżnianie tekstu podkreśleniem	redakcja
19.	Przekazywanie znaczenia tylko kolorem	redakcja
24.	Znaczące obrazy bez alternatywy tekstowej	redakcja
25.	Nieodpowiednia alternatywa tekstowa	redakcja
26.	Trzykrotnie powtórzona alternatywa tekstowa	redakcja, programowanie
27.	Niedostępne załączniki	redakcja
28.	Łącze graficzne bez alternatywy tekstowej	redakcja
31.	Trudny język	redakcja
35.	Wykorzystanie znaczników semantycznych do formatowania wizualnego	redakcja
36.	Atrybuty prezentacyjne w kodzie źródłowym	redakcja

Uwaga: Jeśli „odpowiedzialność” przypisana jest do dwóch faz rozwoju serwisu, oznacza to poprawy funkcjonalności serwisu w tym zakresie może prawdopodobnie dokonać redaktor (administrator) serwisu lub – jeśli jest to poza jego umiejętnościami - zlecić webmasterowi lub programiście.

Problemy według wagi błędów

Wszystkie problemy zostały sklasyfikowane według ich wpływu na dostępność. Poziom wpływ błędu na dostępność jest przede wszystkim wskazówką do ustalania priorytetów w działaniach naprawczych i segregowania poprawek. W WCAG nie stosuje się takiej klasyfikacji.

Klasyfikacja błędów według WCAG jest zerojedynkowa.

Każdy, nawet akcydentalny błąd na jednej ze stron powoduje, że kryterium sukcesu (czyli wymaganie, którego dotyczy) nie jest spełnione w całej witrynie.

Spośród 37 wykrytych problemów:

- **10 można uznać za krytyczne**, przy czym 3 powodują niedostępność treści dla stosunkowo dużej grupy użytkowników, którzy muszą się posługiwać klawiaturą (nie mogą korzystać z myszy) bądź korzystają z czytników ekranu, pozostałych 7 przypadków to problemy pojawiające się sporadycznie
- **15 zakwalifikowano jako poważne**. Nie ma wśród nich błędów, które blokują dostęp do treści, ale mogą one stanowić duże utrudnienie dla osób ze specjalnymi potrzebami.
- **9 ma umiarkowany wpływ na dostępność**, a 3 niewielki.

Problemy krytyczne

10.	Nieunikalne nagłówki	krytyczny
27.	Niedostępne załączniki	krytyczny
21.	Galeria obrazów niedostępna dla użytkowników klawiatury	krytyczny
6.	Niejednoznaczne łącza	krytyczny
7.	Niejasny cel łącza	krytyczny
24.	Znaczące obrazy bez alternatywy tekstowej	krytyczny
25.	Nieodpowiednia alternatywa tekstowa	krytyczny
26.	Trzykrotnie powtórzona alternatywa tekstowa	krytyczny
28.	Łącze graficzne bez alternatywy tekstowej	krytyczny

Problemy poważne

3.	Obszar z komunikatem o ciasteczkach nie ma dostępnej nazwy	poważny
----	--	---------

4.	Nieoznaczone nagłówki	poważny
8.	Nieadekwatna alternatywa tekstowa łączy graficznego	poważny
9.	Przyciski bez etykiet	poważny
11.	Nieadekwatna treść nagłówka	poważny
15.	Zwykły tekst wyśrodkowany	poważny
16.	Zwykły tekst pisany wersalikami	poważny
19.	Przekazywanie znaczenia tylko kolorem	poważny
20.	Niejasny sposób obsługi za pomocą klawiatury	poważny
23.	Dwukrotne powtarzanie treści	poważny
31.	Trudny język	poważny
32.	Niestandardowy widżet bez dostępnej nazwy	poważny
34.	iFrame nie ma dostępnej nazwy	poważny
35.	Wykorzystanie znaczników semantycznych do formatowania wizualnego	poważny
36.	Atrybuty prezentacyjne w kodzie źródłowym	poważny

Problemy umiarkowane i niewielkie

5.	Fałszywa lista (nieoznaczona)	umiarkowany
12.	Rozwlekłe nagłówki	umiarkowany
13.	Niewystarczający współczynnik kontrastu	umiarkowany
14.	Niewystarczający współczynnik kontrastu elementu interaktywnego	umiarkowany
17.	Tekst wyjustowany	umiarkowany
18.	Wyróżnianie tekstu podkreśleniem	umiarkowany
22.	Wizualna kolejność odczytu niezgodna z kolejnością źródłową	umiarkowany
29.	Pole formularza bez dostępnej nazwy	umiarkowany
30.	Nieoznaczony język obcy komunikatów	umiarkowany
1.	Nieoznaczone kluczowe obszary strony	niewielki
2.	Obszar treści głównej <main> potomkiem elementu <section>	niewielki
37.	Błędy kodowania	niewielki